

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Beata cuius brachiis
Sedipendit pretium,
Statere facta corporis,
Pradamque culit Tartari.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò contra primam conclusio-
nem: Si Christus de condigno & ad æquali-
tatem pro peccatis nostris satisfecisset, nullam
aliam pro ipsis Deus posset de nobis exigere satis-
factionem, cum reddidit satisfactionem æquali pro
offensa, injustum sic aliam exigere, ut si quis sol-
vat pro me centum Petro cui centum debebam,
rat pro me centum exigeretur: Consequens est
illud, imò & hæreticum, si sermo sit de pœna
temporalis nobis propter peccatum debita, ut
patet ex Tridentino sess. 6. cap. 14. Ergo, &c.

Respondeo, negando sequelam Majoris, licet
enim Christus pro peccatis nostris de condigno
& ad æqualitatem, imò & superabundanter sa-
tisfecerit, ut tamen ejus satisfactio suum fortia-
re effectum, vult illam applicari nobis per sa-
cramenta, aut per contritionem & dilectionem
Dei super omnia, vel per indulgentias, aut per
opera nostra pœnaliter. Cujus rationem egregiam
assignat D. Thomas infra quæst. 49. art. 1. ad 4.
Nam Christi passio (inquit) operata est remis-
sionem nostrorum peccatorum, tanquam causa
universalis: causa autem universalis non exclu-
dit consortium causæ particularis; quia licet ab
ea non accipiat virtutem, per illam tamen ejus
virtus descendit in effectum, ut patet in cælo, &
Sole, aliisque causis universalibus.

Objicies secundò: Valor satisfactorius opera-
tionum Christi, non adæquat gravitatem offen-
sæ mortalis: Ergo ejus satisfactio non est condig-
na ab intrinseco, sed solum extrinsece ex divinâ
acceptatione. Consequentia patet ex supra di-
ctis, Antecedens autem probatur primò. Offen-
sa irrogatur Deo ut Deus est: At Christus, non ut
Deus, sed ut homo, satisfacit: Ergo valor satis-
factorius non adæquat gravitatem offensæ.

Secundò, Christi satisfactio non tantum pla-
cet Deo, quantum displicet ipsi peccatum: Ergo
ejus valor & bonitas non adæquat gravitatem
offensæ mortalis. Consequentia patet, Antece-
dens probatur. Peccatum non minus displicet
Deo, quam ipsi placet propria bonitas; pecca-
tum enim de se destructivum est divinæ bonitatis;
quantum autem amatur aliqua res, tantum odio
habetur & displicet destructivum illius: At Chri-
sti satisfactio non ita placet Deo, quantum ei
placet propria bonitas, ut patet: Ergo non ita
placet Deo, quantum ipsi displicet pecca-
tum.

Tertiò, Si per impossibile unus Deus offende-
ret alium Deum, valor satisfactorius operatio-
num Christi, ad summum adæquaret gravita-
tem offensæ Deo irrogatæ ab alio Deo: Sed gra-
vitas offensæ irrogatæ Deo à creatura, major est
gravitate injuriæ Deo irrogatæ ab alio Deo,
crescit enim gravitas offensæ ex vilitate perso-
næ offendentis, & illius distantia ab offenso:
Ergo valor satisfactorius operationum Christi,
non adæquat gravitatem offensæ, à creatura
Deo irrogatæ.

Quartò, Gravitas offensæ Deo irrogatæ à
creatura, est infinita ex duplici capite, nempe ex
parte personæ cui fit, & ex vilitate personæ of-

fendentis, quæ in infinitum distat à Deo: At sa-
tisfactio Christi solum est infinita ex parte per-
sonæ satisfaciens, non verò ex parte illius cui
satisfactio exhibetur, cum potius ex dignitate
personæ cui fit satisfactio deprimatur quam
crescat satisfactionis valor: Ergo gravitas offen-
sæ mortalis, major est valore satisfactorio ope-
rationum Christi.

Respondeo, negando Antecedens, ad cuius
primam probationem dicendum, quod Christus
non satisfecit ut homo tantum, nec ut Deus tan-
tum, sed ut Deus homo, humanitate eliciente
substantiam actionis, & personalitate Verbi: Va-
lorem satisfactorium in eam influente; unde
cum persona Verbi sit dignitatis infinite, valo-
rem infinitum in ejus operationes meritorias &
satisfactorias influit. Sed de hoc plura infra.

Ad secundam, nego Antecedens, ad proba-
tionem ipsius, nego Majorem: licet enim pecca-
tum sit destructivum divinæ Majestatis, hoc ta-
men est solum moraliter, & secundum pruden-
tiam æstimationem, non verò realiter & phy-
sicè, quod esset necesse, ut tantum odio habere-
tur, quantum diligitur ipsa bonitas Dei, quæ est
infinita non solum moraliter, & secundum pruden-
tiam æstimationem, sed etiam physicè &
realiter.

Ad tertiam, datâ Majori, distinguo Minorem
Gravitas offensæ Deo irrogatæ à creatura, ma-
jor est gravitate injuriæ Deo irrogatæ ab alio
Deo, extensive transeat: intensive, nego. Cum
enim offensæ irrogatæ Deo ab altero Deo, in ca-
su conficto, ratione personæ offensæ, esset infinita
in ratione injuriæ, eminenter, seu æquiva-
lenter, contineret omnem gravitatem possibili-
lem, subindeque licet offensæ irrogatæ Deo à
creatura, ex distantia offendentis ab offenso, ali-
quam majorem gravitatem recipiat; illa tamen
majoritas non potest esse intensiva, sed solum
extensiva: sicut quia Deus eminentissimo &
perfectissimo modo, omnes perfectiones crea-
turarum continet, Deus simul cum creaturis
non faciunt aliquid majus intensive, sed solum
extensive, ut quidam existimant. Ex quo patet
solutio ultimæ probationis, licet enim daremus
offensam irrogatam Deo à creatura esse infinitam,
etiam ratione distantie creaturæ à Crea-
tore; hæc tamen infinitas contineretur in gravi-
tate sumpta ex maiestate offensæ, ac proinde va-
lor istam adæquans, adæquaret ex consequenti
omnem aliam gravitatem.

Objicies tertio: Christus ut homo non satisfacit
perfectè Deo pro beneficiis in humanitate
susceptis: Ergo nec pro peccatis alienis. Conse-
quentia videtur legitima, Antecedens probatur.
Hoc inter compensationem ex justitia, & com-
pensationem ex gratitudine reperitur discrimen,
quod ut prima sit perfecta, sufficit reddere
æquale; ad perfectionem autem secundæ, re-
quiritur quod plus reddatur quam acceptum
sit, ut docet D. Thomas 2.2. quæst. 106. art. 6. &
rationem reddit, quia compensatio gratitudinis
respicit beneficium secundum voluntatem dan-
tis, in quo hoc præcipue commendatur, quod
gratis beneficium intendit ad quod non tene-
batur; unde qui beneficium accepit, obligatur
ex debito honestatis, ut aliquid gratis inten-
dat; cum autem non excedit quantitatem bene-
ficii accepti, nihil gratis videtur intendere, ideo-
que ut perfecta sit compensatio ex gratitudine,
debet reddere non solum æquivalens, sed aliquid
amplius.

Hhh

amplius.

Tom. IV.

amplius. At licet gratiarum actio à Christo exhibita, pro beneficio Incarnationis, sit illi aequalis, non tamen illud excedit, cum tale beneficium infinitum sit, sicut & talis gratiarum actio: Ergo Christus ut homo, non satisfecit perfecte Deo pro beneficiis in humanitate susceptis.

39. Respondeo primò, negando Antecedens, Christus enim revera compensavit ex virtute gratitudinis beneficium Incarnationis factum humanitati; quia licet ex parte rei data non plus dederit quam accepit humanitas, sed tantum æquale, ex parte tamen affectus plus dedit; sic enim erat affectus, ut si plusquam à Deo accepit reddere posset, de facto redderet: hoc autem sufficere, ut perfecte ex gratitudine beneficia compensaverit, colligitur ex D. Thoma loco in objectione citato, in resp. ad 1. ubi ait quod quia in recompensatione beneficii magis consideratur affectus quam effectus, quamvis filius patri, ex parte rei acceptæ, scilicet esse & vivere, nihil æquale possit reddere, ex parte tamen affectus dantis & retribuentis, potest aliquid majus filius patri tribuere.

40. Dices, Si hoc sufficeret ut filius ex perfecta gratitudine patri satisfacere pro acceptis ab ipso beneficiis, sequeretur puram creaturam posse ad æqualitatem gratias agere Deo pro beneficiis acceptis: Consequens est falsum, & contra Aristotelem 8. Ethic. cap. 13. dicentem: *Diis, parentibus, & magistris, par gratia referri non potest*, quod saltem de personis creatis est verum: Ergo &c. Sequela probatur: Et si Deo non possit pura creatura reddere plus aut æquale ex parte rei, potest tamen æquale aut plus reddere quam accepit, secundum affectum: At hoc sufficit, juxta solutionem datam, ad perfectè recompensandum ex virtute gratitudinis beneficium acceptum: Ergo creatura potest Deo beneficia, perfectè ex gratitudine compensare.

41. Respondeo concedendo sequelam, loquendo de beneficiis antecedentibus gratiarum actionem, quia tamen ipsa gratiarum actio novum beneficium est, & per se ipsam compensatio esse non potest, sit consequens ut homo semper maneat debitor Deo, & quod nunquam perfectè ad æqualitatem, etiam affectivè, beneficia accepta compenset: quia ratione probat D. Thomas in 3. dist. 20. quæst. 1. art. 2. ad 1. nunquam posse Deo æquales gratias reddi pro acceptis beneficiis, quia nempe ipsa gratiarum actione beneficia crescunt. Nec oppositum Aristoteles docuit loco citato, loquebatur enim, ut explicat D. Thomas 2. 2. quæst. 106. art. 6 ad 1. de æqualitate ex parte rei acceptæ, quam homo diis, parentibus, & magistris, reddere non potest: non enim patri possumus dare vitam, quam accepimus ab illo, nec Deo esse; nec magistro, ut tali, doctrinam; cum magistri munus non sit doceri à discipulo, sed solum docere.

42. Secundò ad principalem objectionem respondetur potest, dato Antecedente, negando consequentiam & paritatem: cum enim ad compensationem perfectam ex gratitudine, requiratur reddi amplius quam sit beneficium acceptum, ut docet D. Thomas, loco in objectione citato; ad compensationem autem ex iustitia perfectam, sufficiat æquale reddi; ex eo quod Christus non potuisset ex gratitudine perfectè compensare beneficia facta humanitati, non rectè colligitur, ipsum non potuisse de condigno satisfacere pro offensa, quia satisfactio est in materia

A iustitia, gratiarum autem actio in materia gratitudinis.

Obijces quartò contra secundam conclusionem: Valor satisfactionis Christi non est major gravitate offensæ: Ergo illa non est ab intrinseco superabundans & excedens. Consequentia patet, Antecedens probatur. Gravitas offensæ infinita simpliciter in genere moris, ut docemus in Tractatu de peccatis. Sed unum infinitum alio majus non est: Ergo valor satisfactionis Christi, non est major gravitate offensæ.

Respondeo negando Antecedens, ad cuius probationem, concessa Majori, distinguo Minorem: Unum infinitum alio majus non est, in eodem genere in quo est infinitum, concedo. B Minorem: in alio genere, nego Minorem, & Consequentiam; infinitas enim satisfactio Christi est in genere valoris & bonitatis moralis; infinitas verò offensa, in genere mali; ex quo solum sequitur, quod in genere mali seu gravitatis offensæ, nihil detur majus; non autem quod satisfactio Christi, comparata in valore cum gravitate offensæ, non sit major illa: sicuti datur linea infinita in genere linearum, non datur alia linea major, licet major quantitas dari possit, scilicet quantitas corporis infiniti, & si datur actus misericordiae infinitus in linea misericordiae, solum sequeretur quod in illa linea nihil majus daretur, non verò quod actus charitatis infinitus in genere charitatis, majoris valoris meritorii non esset.

Obijces ultimò: Si satisfactio Christi excederet gravitatem offensæ mortalis, sequeretur injustè à Deo postulatum fuisse, ad recompensationem illius: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela probatur: Persona offensa jure solum potest exigere satisfactionem æqualem injuriæ sibi irrogatæ, & non nisi injustè potest exigere satisfactionem superexcedentem: Ergo si satisfactio Christi fuit majoris valoris gravitate offensæ, injustè Deus illam exegit pro compensatione peccati humani generis.

Respondeo negando sequelam, ad cuius probationem, distinguo Antecedens: Persona offensa, jure solum potest exigere satisfactionem æqualem, quando est possibilis æqualitas in satisfactione, absque excessu, concedo Antecedens, & Consequentiam; quia in præsentia, non potest dari æqualis satisfactio pro offensa peccati mortalis, nisi exhibeatur à persona divina, subsistente in natura creata, ut articulo præcedenti ostendimus; & quia eo ipso quod persona divina, in natura assumpta operetur, non potest non dare plus dignitatis suis operationibus, quam sit gravitas offensæ, hinc fit justè à Deo postulari satisfactionem Christi, etsi sit superexcedens & superabundans. Quod exemplo aptissimo explicabitur art. sequenti §. 3. num. 78.

ARTICULUS III.

An satisfactio Christi sit valoris simpliciter infiniti?

R Recentiores Scotistæ, etsi concedant operationes Christi esse summi valoris, ita ut ab actionibus puræ creaturæ in valore ad æquationem possint, negant tamen esse valoris simpliciter infiniti, etiam in genere moris. Ita docent Ratio 3. p. contr. 13. art. 2. Faber in 3. disp. 45. c. 2. & 3. & Castillo